

اجتihad

نومرو : ۱۲۶

اداره خانه

ایستانبول ، جفال اوغلی ، دائره اجتهاد
تهلهفون نومروسی : ۸۶۵

« Idjtihad » Constantinople

بشنجی منه

مدیر مرخص : السهامی صفا

اقتصادی ، ادبی ، اجتماعی ، هفته لقم مجموعہ

مریت فکریہ خادم

سنه لك آلتی آیلوق
تورکیا ایچین ۵۴ غروش ۳۰ غروش
ممالک اجنبیه ایچین ۱۵ فرانق ۸ فرانق

نسخه سی ۵۰ یارمه

۱۵ کانون ثانی ۱۳۳۳

هم سوال از علم خیزد هم جواب
بن ، احسان ایدہ بیلک موقعندہ اولسا ایدم سز ده
احسان دان استغنا موقعندہ اولمایا ایدیکز بو سوال لری
صورماق مکافاتی اولاراق سزه بیر خزینہ ویریردم .
بک چوق زمان و مکاندا (مولانا) حضرتلرینک :
« آن که می گویم بقدر فهم نست
مردم اندر حیرت فهم درست »

بیتنی او قوش و تظلم ایتمشم در .
بن بو اقشامکی استفهام و فهم دن بهشت حظی ایله
متنع اولدم .

بونک اوزمه رینه کوزلریمی اویمکده اولان حکیم شرق
شاهزاده شیخ الرئیس حضرتلرینک النی او پهرک ایریلدم
و شیخ مصلح الدین سعدی بی دوشونه رک « اجتهاد » یور دینه
دوندم .

18 کانون ثانی 1915

دوقنور عبدالله جودت

ضغف قلب

تهلکلی آنلرده ، حتی تهلکلی کبی کوروندیکی
حالده هیچ تهلکسی اولمان زمانلرده هر کس عینی درجه ده
تلاش کوسترمز . هر کون اک عادی وقایع اعضای طائله
آراستنده بوفرقی کوسترمکدن خالی دکلدنر . کیجه نه وخلق
اوطه ده ایکن صوفه ده ویا باغچه ده برکورولتو اولور . اسبابی
مجهول اولان بوکورولتو درحال اعضای طائله اوزرنده
عینی جنسندن فقط مختلف درجه لرده برتأثیر اوایندیرر .
زوج اباغه قالقار ، متجلدانه یورور . برمعنای دعوتله
تکرار آرقه سنه باقدینی زمان زوجه صیغینه حق بر بوجاق
آرار کبی « آمان بن کله م ! » دیر ، چوجوقلر بر برینه صوقو -
لورلر . اکثر یانه وک اراکی ده بک متردد کوروله رک مسئله نک
تحقیقی خدمتچی قیزه حواله اولنور . بر دقیقه صوکره قیز
کیدرک : « برشی دکل ، کدی ! » دیر و بوتون سینیرلر
یاتیشیر . اوشاق ویا خدمتچی قیز اولمادینی زمانلر بو وظیفه نک

مسلمان قادینلارینک علم و عمل عالمندن اوزاق طوتولمالاری
شرعه و واضع شرعه قارشى ظلم در . بورادا خاطره کان
بیرشی وار ، که اوده شودر : عجبالزوم مستوریت وارکن
قادینلارک حیات اجتماعی به اشتراکاری ناصل ممکن اولور ؟
بوخصوصه دائرده بنم بیر رساله مخصوصه هم وار ، آدی
(رفع الحجاب و نفع الحجاب) در . شواهد عقلیه و براهین
نقلیه ایله اثبات ایتمشم در ، که شریعتک طلب ایتمدیکی درجه ده کی
مستوریت ، مسلمان قادینلارک حیات اجتماعی به اشتراک
ایتمه لرینه قطعاً مانع تشکیل ایتمز . زمان سعادتده و خلفای
راشدین زمانلارندا واقع فزوات اسلامدا ، جراح خلق علمنه
آشنا مسلمان قادینلاری بولونوردی ؛ بونلارک مجروح لار
اوزه رنده عملیات و مداوات اجر ایتمش اولمالاری ، شیمیدی
اذهان عمومیه اسلامدا کی مستوریت ایله قابل اولور میدی ؟

« قصه کوتاه کن که رفتم در حجاب

هین خمش والله املم بالصواب »

بنم سوالرم بوراده ختامه ایرمشدی ؛ او دا جوابی
بیتیرمشدی . مساعده آلاق و حضرت حکیمی استراحتنه
ترک ایدرک چکیلمک اوزره آباغا قالدیغ وقت بیر ایکی
دقیقه داها قالمای تمی ایدرک شوسوزلری سویله دی :
— شیمیدی به قادار ، بنی بوتفکرلره کیسه سوق
ایتمه دی . بونلاری صورماق ، اوکره نمک آرزوسنی کیسه
کوسترمه دی . خلق و عمومیت ناس جهل مرکب
ایچینده در . بیلیمورلار و بیلیمورلارکه بیلیمورلار .
« آنکس که نداند و نداند که نداند
درجهل مرکب ابدالدهر بماند »

صوردینگز سواللرک صورولماسنا وجوابلارینی ویرمه به
بو یوک بیر احتیاج وارمش . فقط بن بواحتیاجی تمام
وضوحیله حس ایتمه یورمشم . شیمیدی بوسواللرکزه جواب
ویرمش اولدینمندان روحدا بو یوک بیر آسایش حس
ایدیورم . آغیر بیر یوک آلتیندان چیقان بیر کیسه
کیبییم . بو سواللری بولوب صورماق جوابلارینی
ویرمک دن داها هنرلی در :

اگر اوقار انلق کردابه قاریشه رق باشکز دونه که باشلادیفی
صره ده رها کار برال سزی اورادن قور تار مایه چالیشیرسه
قلبکزرک اولانجه منت وصیمیتیله بورها کار اله صاریلیر -
سکزر . روحکزرک بوتون صوسز قلقری ایچون اونده بر جواب
شافی آراسکزر . شو حالکزرله برابر سزینه برخسته سکزر .
ایرتیه سی کون یالکزر قالنجه یاخود دها فناسی کندیدی ده
محتاج تسلی اولان بر بدینک بالخاصه تکذیب اولنقی امیدیه
تجربه سرد ایتدیکی ملاحظاتی بویوک بر اثر وقوف کی تلقی
ایده رک اهمیت و خلجانله سراپا دیکله دکدن صوکره خسته -
لغک اعراضی در حال نکس ایدر . چونکه سز اساساً ضعف
قلبه مبتلا سکزر . بوحالکزی ، برخسته لق اولدیغنی بیلهرک
شیمدی یه قدر تداوی ایده جککزره مرضی کیف مایشاسیرنده
سربست بیراقش واونک براسیری اولمشسکزر . فقط مأیوس
اولاییکزر . خسته لق دائماً قابل شفا در . الویررکه سز اونی
تشفیه یه عزم ایتش اولاسکزر .

عزم ایتش اولق : ایشته بیلیمیه رک اصول تداوینک
اکرو حلی سزینی افشا ایتدم . ضعف قلبدن قور تولق ورزین
اولق ایسته یورسه کز هرشیدن اول بوکاعزم ایده جک و بو عزم
ایله خسته لغه سبیت ویرن ویا اونی تمیه ایدن افکاری طرد
ایده جکسکزر . « بونم الیمده می ؟ » دیمه ییکزر . الکزده
اولمادیغنی ادعا ایتمه کرده بر عزم نتیجه سیدر . سز بومنی
عزمه رام اولدقجه مثبت عزمک فعالیتیه کلمه سنه امکان
یوقدر . بر باغچوان مضر او تلی - مضر تلرینی بیلهرک -
نصل سوکوب آتارسه سزده دماغکزی تسمیم ایدن افکاری
اوله جه رد ایده جکسکزر . بیلورم ، قارنک قلبنده بر آوازه
اعتراض یوکسه لیور :

— انسان هرشیک یالکزر اییجه تی دوشونورسه منفی
احتمالاته قارشی اتخاذ ایدیه بیلهرک برچوق تدبیرلده قصور ایدر .
فنا جهتی دوشونوب اوکا کوره تدبیر اتخاذنده هیچ برحذور
یوقدر . فقط آلدانلق و کندیخی آلداتمایه چالیشق ، بونک صوکره
جزاسی یالکزر انکسار خیاله دوشمکه قالماز ، تلافیسی غیر قابل
زیانلرده میدان آچار . . .

بر باقیمه بونلرده طوغرو سوزلردر . فقط رزین اولق
دیمک تهله کی هیچ کورمه مک وتدبیرده قصور ایتک دیمک

نه و قادینه دوشدیک ییله واقعدر . فقط اکثر احوالده
اظهار تجله ارککه دوشر و فی الحقیقه اونلر نسبه دها جسور
اولورلر .

شو کوچوک مثال دها مهم احوالده ، دها عمومی شکلرده
جماعت روحلرینه ده قابل تطبیقدر . صوک زمانلرده
استانبول اهالیسنی استیلا ایدن بر قورقو ، بردشمن قور -
قوسی وار . اردومزک شرق دارالحرکاتنده شانلی موفقیتلر
قازانمقده اولماسنه رغماً برچوق کیسه لر ضعف قلب نتیجه سی
لزومی لزوم سز تلاشلر و اندیشه لرله اویقورلینی قاجیر یورلر .
تولومدن قورقایی قورقودن تولک درجه سنه واردیرانلر
اولدینی کبی ضعف قلبدن متولد اندیشه لرینی اندیشه لرندن
خسته لایمق درجه سنه واردیرانلر بولوندیغنی ده ایشستدیکم
ایچون شو زمانه خسته لغنک اساس و ماهیتی حقنده بر آز
تدقیقاتده بولوندم . تداویسی غیر قابل برخسته لق دکل ،
فقط اونی یکه بیلیمک ایچون ایجه عزم و ثبات لازم .

برچوق ناخوش احتماللرک مواجهه تهدیدنده سکزر .
کندیکزی مشکل موقعده کورویورسکزر . حتی ذهنکزی
قارا بولوطلر قابیلادیفی زمانلر هانکی طرفه باقیسه کز مداهش
فلاکتلرک جادی طیرناقلری اوزان دیغنه ذاهب اولویورسکزر .
شیمدی اگر موضوع بحثمز اولان ضعف قلب خسته لغیه معلول
ایسه کز فکرکز دائماً بو احتمالاتک الک فالرینه صاپلانیر .
بیلهرک بیلیمیه رک او احتمالاتی بینکزرده یوغوررسکزر . کیت
کیدیه بینکزر یوغوردینی خوره آلیشیر و مایاسیه مایانلیر .
اگر فلاکت احتمالی عمومیه شاملسه دائماً بینکزرده کی مایایه
کندی مایاسندن ده قاتاجق رددور تاغی آرا و بولورسکزر . مایا
قاتملرله نیر . هله بودرد اور تاقلری تعدد ایده جک اولورسه
بر زمانلر احتمالکه استبعاد ایده بیلدیککزرک مششوم احتمالات
جانلی برر حقیقت اولور . آرتق الک قوتلی برهانلر بومفروض
حقیقتک ماسکسنی قالدیرمقدن عاجزدر . بوتون اورهانلره
سز قورو بر تسلی نظریله باقار و مأیوسانه تبسم ایدرسکزر .
برقوه الهامیه ایله بوتون حقایق سزه منکشف اولمش
کیدر .

اگر خسته لق اعراضی بودرجه ایله ریه له مش ایسه ،

لرینک حسابنه قورونتویه دوشمکدن بشقه برشی دکلدر .
آرتق مرحمت کبی نجیب حسلری بیله یاکلیش یوللره
سوق ایدن برغلط رؤیتله حیاتک مجادله لرینه آتلق ناصل
ممکن اولاجنی تصور ایدیلین .

ایشک فنا جهتی ضعف قلبه مبتلا اولان کیمسه لرک
کندی خسته لقلرندن خبرلری اولماماسیدر . اولنر غلط
حس ورؤتی بشقه لرنده کورورلر . برچوق اعراضنه
رغمأ خسته لغتک ماهیتی درک ایدمه یین خسته لره بکزه لرلر .
نقط هرکس کندینی برکزه یوقلارسه حیات خصوصیه سینه
و حیات عمومییه تعلق ایدن ایشلرده ندرجه معلوب ضعف
وبدینی اولدینی فرق ایده بیلیر . مسئله ضعف قلب ایله
بدینلکک منشأی بر اولدینی تصدیق و اعتراف ایتکده در .
بوتصدیق اولوندقدن صوکره اوتیه سی قولایلاشیر . هر حالده
تداوییه باشلامه دن اول مرضک تشخیصی شرط اولدینی
در حال خطرله کله جک بدیه یاندندر .

ضعف قلبه مبتلا اولدینی آکلایان برکیمسه نک
بودر ددن قورتولق ایچون اولا قورتولما یه عزم ایتیه سی ،
صوکره بو عزم ایله خسته لغنه سببیت ویرن ویا اونی تیه
ایدن افکاری طرد ایله مه سی لازم کله جکینی یوقاریده
سویله مشدم . برشی علی العاده ارزو ایتسکله اونی عزم ایتک
آراسنده البته بویوک فرق واردر . عزم ، بر مسئله نک
نیک و بدی بلحا که تفریق اولنه رق آرزویه مخالفده
اولسه اونک اجر اسنه جهد و تشبث ایتک و بونک ایچون
قوت صرفی کوزه آلدرمق دیمک اولماسنه کوره بزجه
قوروتنی موجب اولان افکاری طرد ایدوبده یینه
امید و جسارت اقامه ایتنه نک پک قولای اولما یه جنی بدیهیدر .
بونیجه هان برقاچ کون ایچنده حاصل اولماز . فقط
باشلامق هر حالده بکله مکدن ایدیر .

بوتون عقلانک ، حکمانک عصر لردنبری تکرار ایتد
کلری بر فضیلت اخلاق وار ! نفسنه حاکم اولمق ... ایشته
موضوع یشمز اولان مسئله دده اک مهم رولی بواوینایه جق .
مشکلات اصل بورادن تولد ایدیور .
هر شیئی فنا نتیجه لره باغلا یه رق دوچار یأس وتلاش

دکلدر که ! بدین اولمق سزین مدر اولمق ممکن دکلدر ؟
رزانت طبع و ضعف قلب اعجابانک فرقلری و هرا یکی
مزاجک نتایج حادثات اوزرینه اولان تأثیراتی حقیقه
آکلامق ایچون برر نمونه آلهرق هرا یکسینی ده برخسته لغه
طوتولش فرض ایدلم . بونلرک ایکسینی ده محافظه حیات
سوق طبیعیه سینه تبعیتله خسته لغه قارشى مجادله دن خالی قالماز .
فقط آرده نه بویوک فرق واردر ! بدین اولان - یعنی
نجه ضعیف القلب اولان - خسته هر دقیقه کندینی
دیکلیرک واهمه سنده خسته لغتی بویوته بویوته دایما تولومله
قارشىلاشیر و دایما تولومک پیش تهدیدنده تتر ، قوه معویه -
سی افلاس ایدر ، مرضک سیرینه بونکده سوء تأثیری
اولور ، بصورتله واهمه ده وجود بولان احتماللر یاواش
یاواش تحققه باشلار و زوالی خسته گوندن گون فلالاشدینی
بحق حس ایدر . . . بوکا مقابل متین ورزین و تعبیر دیکرله
نیکین اولان خسته دایما ائی اولاجنندن ، افاقت بولا -
جفندن امبد واردر . فقط تدبیرلده قصور ایدیلر سه
اک عادى خسته لقلر ایچون وخامت کسب ایتک احتمالی
موجود اولدینی اوبیلیر . چونکه بونی بیلیمه مک احتملقدر .
ای اولمق ایچون نه لازم کلیور سه یابار ، بواننده اعصابی
ودولایسیله معده سی قارا دوشونجه لرک سوء تأثیر اتندن
مصون قالدینی ایچون تداویدن مستفید اولور و بحق کوندن
کونه اییلاشدیکینی حس ایدر .

شو مثالی حیاتک بتون تجلیاته تطبیق ایده بیلیر . یأس
ایله بدینی آره سنده اوافق برخط وصل واردر . حال بوکه
یأس قوه حیاتیه و تشبیه نک بدینی یرده باشلار . قورو -
نتودن حذر ایدلم . مرحوم قارده شمک دیدیکی کبی :

مرام ایدن اونی یه ز

ایدر قورونتودن حذر

برادرم بودر هنر

جهانده خرم اولمالی !

قورونتو ، بدینی . . . بونلر هپ ضعف قلب علامتیدر .
حتی ظن ایدیورم که ضعف قلبدن متولد اولان افراط مرحمت ده
عینی حسدن تولد ایدیور . چونکه افراط مرحمت باشقه -

اگر باشمزه نولوم کدري کي ناقابل اجتناب اولان بر فلاکت کله جک اولورسه اوزمان ده بلا تردد اونکله قارشيلاشمقدن چکينمه مک ايچون ايدييور . تحقّق ايتمش بر فلاکتی کورمه مک ايچون باشی چويرمک ده بر اثر ضعفدر . فقط بويله بر حالده ايلک تأثيراتک مغفل وموقت اولديغی بيلملى واو تاثيراته کندينى تسليم ايتمه ملیدر . شوراسی محققدر که ماديا تمزله معنویاتمز آراسنده بويوک برعلاقه موجوددر . وجود قوتی روحدن آلدینی قدر روحده وجودک قوتندن استعانه ایدر . مرضی بروجود مرضی برووح طاشیر . ارثی ، کسبی امراض ايله اعصابی بوزولمش ، قوه حیاتیه سی قالمامش کیمسه لک ضعف قلبه مبتلا اولمالرینه هیچ تعجب ایدلر ، ضعف اعصابدن متولد اولان بوحالت مرضیه ايچون يالکیز روحی بر تدایوی کافی دکدر . بر طرفدن وجودی واعصابی ده قوتلندیرمک ايستره ، بحثک مجراسی بوراده ده کیشيور . واطلبانک مالکانه صلا . حیثنه کچيور .

على طامی

قادین کي ۱ . .

کچن مقاله مده بو « قادین کبی » مسئله سنک بزده کی مختلف صفحه لرندن بحث ایتمش ، بر آزده عمومی سیدلرینه تماس ایدره ک اصل بويوک نتیجه یی یازمامشیدم . ایشته شیمدی بوراده عمومی نتیجه نک اظهارینه چالیشه جفم . بر کره ، بر حادثه یی ، دیگر بروقه یه تشبیه ایده بيلمک ايچين اوایکی شیک آره سنده ماده و معنأ برعلاقه ، بر مناسب بولونماسی شرطدر . حالبوکه بروطنسزله ، بر عسکر فراریسیله ، بر سفیل ومسکین ايله ، دوزه نک علتنه مبتلا اولمش بریسیله قادینک وقادینلک نه علاقہ سی اولابیلیر ؟ حیمتسزله ، قاچاقلره ، اگر حقیقی برذات وحقارت دامغه سی ویریلک ایسته نیرسه اونلر آنجق « خانن دائما قورقادر . » فتحواسنجه خیرسزله ، جانیلره ، قاتللره تشبیه ایدیله بیلیر . اساساً اونلر ملتک ناموسنه ، تاریخنه ،

اولان برکیمسه بودوشونجه لرله کندی کندیسنه یاراولامیه . جغنی بيلملى ، دوشونجه لرینه اعتماد ایتمه ملیدر . ایلک مبالغه لی تاثیراتی بوصورتله یگدیکن صوکره خبر فلاکتک ماهیت واهمیت حقیقه سی اولچمک ممکن اولور . باقدیکیز که ذهن بونی اولچرکن یه کندی قایدیریور : « یاشویله اولورسه ، بویله کیدرسه . . » کبی وخیم احتمالاته بول آچیلیور ، هان کندیکی طوپلاییکیز ویدکیز که سزه دوشمان اولان بئلککیز غلبه ایتشدیر . اونی صوصودور مق ودوست اولان بئلککیزی سويلتمک ايچون طررز محاکمه کزی درحال تبدیل ایدیکیز . حتی قابل اولورسه . بحثی بوتون بوتون ده کیشدیریکیز . اورطه یه بشقه بر مسئله آتیکیز . چونکه واهمه نک درحال طوتوشمايه باشلایان ائتکاری بوصورتله سوندورولزسه محاکمه نک شکلی تغیر ایتمه سی کچیکیز . محاکمه نک شکلی بر کره ده کیشنجه مبالغه لی حسلره انسان اویله تدبیرلره قالقیشیر که اگر بوتدیرلر ، اونلری تولید ایدن اسباب ايله قارشيلاشدیر یلاجق اولسه واهمه نک اسیری اولقده کولونج اولاجق مرتبه یه بيله وارلدینی گورولور .

ایلک تأثیری یکمک ايچون ده بشقه برایشله مشغول اولق پک اییدر . دو قنور (ستارق) بومشغولیتک بر چاریک ساعتدن آز و بر ساعتدن فضله امتداد ایتمه مه سی مناسب اولاجغنی سویله یور .

بومشغولیت ایلک آن هیجان اوزرینه افکارک قارمه قاریشیق بر حالده دماغه هجوم ایتمه سنه مانع اولقده در . سگوت نه زمان تمامیه عودت ایدرسه اوزمان حادثه یی تلاشسزجه دریش ایتمه لی وائنا ی محاکمه ده دائماً ای احتمالره قوت ویرمه لیدر .

۱ مایوس اولماق ، مشکل احوالک دائماً ک مساعد طر فلرینی کوره رک واوکا کوره چاره یار اته رق اومشکل اتدن جیقمق رزانت افکاره مالک اولانلره نصیب اولان نعمتلردندر .

ارباب درایت بویله زمانلرده خیال ايله حقیقی پک کوزل تمیز ایتدکلرندن واهی امیدلره اویالانوب جدی چاره لری فوت ایتک تدبیرسزلکنه دوشمزلر .